

SAVE-vurderinger af Jonstrup Seminarium

18.03.2024

I det følgende gennemgås SAVE-vurderinger af bygningerne fra det tidligere Jonstrup Seminarium.

For hver bygning vises så vidt muligt billeder af alle facader og væsentlige bygningsdetaljer. Under punktet "tilstand" vises desuden billeder af byggetekniske skader, i det omfang det er relevant.

Vurderingerne omfatter en kort beskrivelse og karaktergivning af SAVE-metodens fem parametre samt en samlet bevaringsværdi. Karakterer gives på en skala fra 1-9, hvor 1 er den højeste værdi.

Arkitektur – her beskrives bygningen ud fra en arkitektonisk vurdering, som tager udgangspunkt i bygningens stilperiode, og vurderer forhold som proportioner, bygningsdetaljer mv.

Kulturhistorie – her beskrives bygningens oprindelige funktion, og om denne fortsat kan aflæses i bygningen, herunder om der er kontinuitet i anvendelsen.

Miljø – her beskrives hvordan bygningen bidrager til at skabe rum og karakter i det omkringliggende miljø

Originalitet – her beskrives i hvor høj grad bygningen fremstår som den oprindeligt opført.

Tilstand – her gives en overordnet vurdering af bygningens tekniske tilstand, med hovedvægten på eventuelle udfordringer

Samlet bevaringsværdi – bevaringsværdien er ikke et matematisk gennemsnit, men en faglig vægtning af de forskellige forhold. I beskrivelsen fremhæves de forhold der vægtes højt. Desuden gives i nogle tilfælde anbefalinger til tiltag som kan øge bygningens værdi.

Bygning 1 - Hovedbygningen

Opført: 1790

Areal: 911 m²

Arkitektur: 4

Markant og stor klassicistisk, 3 fløjet bygning. Stram, taktfast facadeopdeling og enkel detaljering, mest markant savsnitsgesimsen under tagfoden og de enkle skifersålbænke. Det store skiferklædte tag har et knæk i hældningen midtpå, som gør udtrykket lidt uharmonisk, og lidt forskelligartede tagvinduer. Skorstenene følger ikke den klassicistiske stils symmetri. Afblændede vinduer skæmmer til en vis grad oplevelsen af den taktfaste facade. Bygningens størrelse betyder at den optager en vis terrænforskel, så fundamentet mod vest er en hel etage højt, mens det mod øst kun er ca. 10 cm højt, hvilket betyder at de to sidefløje fremtræder ganske forskelligt trods symmetrien.

Kulturhistorie: 2

Oprindeligt opført som en del af klædefabrikken Jonstrup Kgl. Uldenmanufaktur, men siden 1809 hovedbygning til Jonstrup Kongelige Skolelærer-Seminarium.

Miljø: 4

Bygningen fremstår i dag delvist skjult bag nyere pavillonbygninger, men fremstår stadig markant mod de omkringliggende veje. Husets lange nordfacade danner rygraden i skolegården mod nord, og de to sidefløje medvirker til at danne en velproportioneret plads syd for bygningerne.

Originalitet: 3

Bygningskroppens volumen og tagform fremstår oprindelig. Flere vinduer er afblændede, særligt på gavlene af de to sidefløje smat østfacaden, men let tilbagetrukket fra den oprindelige facade, ligesom de enkle sålbænke er bevaret. Derfor kan den oprindelige facadetakt fortsat tydeligt aflæses. Vinduer og døre fremstår med oprindeligt udtryk. Skorstenene er næppe de originale. Taget har vel oprindeligt været teglhængt med opskalkning, hvilket ville være i tråd med stilen, og kan forklare det lidt uharmoniske knæk som den nyere skiferbeklædning har. Skiferdækningen har dog været på huset mindst siden 1930'erne, og sikkert siden opførelsen af de tilstødende bygninger i slutningen af 1800-tallet.

Tilstand: 4

Bygningen fremstår overordnet i god stand med sunde vinduer, tagkonstruktion og facader. Der er enkelte mindre revnedannelser som strækker sig fra fundamentet op i murværket. Dette har et omfang som er forventeligt for en bygning af denne alder og omfang. Mod øst er der tegn på at fugt trækker op i den nederste del af facaden, hvor fundamentet er lavest, og her er revnedannelserne også mest markante.

Samlet bevaringsværdi: 2

Bygningen har stor kulturhistorisk fortællerværdi, og fremstår altovervejende velbevaret, idet de ændringer der er sket, er reversible og ikke forstyrrer forståelsen af bygningen. En tagklædning med rød dansk vingetegl vil klæde bygningen.

Bygning 2 - Øvelsesskolen

Opført: 1898

Areal: 235 m²

Arkitektur: 3

Velproportioneret bygningskrop med en symmetrisk facade mod øst, og Fine murdetaljer i historicistisk stil. Tagfladens kviste bryder den strenge symmetri, og en nyere tilføjelse til gavlens karnap gør den nordlige gavl lidt uharmonisk. Tilbygningen er i øvrigt udført med detaljer og materialer som er tilpasset den oprindelige bygning.

Kulturhistorie: 3

Bygningen er opført som øvelsesskole for Jonstrup seminarium, og anvendes i dag både til skolebrug og hjemsted for Jonstrupsamlingen.

Miljø: 3

Bygningen understøtter miljøet mellem områdets bygninger, og bidrager samtidig til oplevelsen af det historiske miljø når man færdes på Jonstrupvej og Højen.

Originalitet: 3

Bygningen fremstår altovervejende velbevaret, med oprindelige bygningsdetaljer og facadeåbninger. Gavlene har oprindeligt haft murkamme ved tagrygningen, ligesom der var en havestue på den sydlige gavl, hvorfor facadeudtrykket her er et andet end oprindeligt. Kviste fremstår moderne, men veltilpassede, om end lidt tilfældigt placerede. Den oprindelige karnap på den nordlige gavl er udvidet mod øst, hvilket ændrer det ellers symmetriske udtryk.

Tilstand: 3

Bygningen fremstår i god vedligeholdelsesstand. Der er enkelte tegn på fugtoptrækning ved soklen, men ikke i et omfang som ikke er forventeligt.

Samlet bevaringsværdi: 3

En arkitektonisk helstøbt bygning, som trods mindre ændringer fortsat altovervejende fremstår som da den blev opført som øvelsesskole.

Bygning 3 - Gymnastikbygningen

Opført: 1889

Areal: 235 m²

Arkitektur: 2

Statelig bygning med en stærk symmetrisk opbygning, fra det markante midtstillede indgangsparti, markeret med gotisk inspirerede portaler og en udkraget frontkvist, til de to trappetårne på gavlene. Helstøbt og veldetaljeret historicisme, som kan bære at tagfladens tre kviste bryder symmetrien lidt. En nyere tilbygning mod øst skæmmer helhedsindtrykket en anelse.

Kulturhistorie: 3

Opført som gymnastik- og værelsesbygning til Jonstrup seminarium, i en arkitektur der matcher de øvrige bygninger fra samme periode.

Miljø: 2

Bygningen giver både gårdrummet og haverummet karakter.

Originalitet: 2

Bygningen fremstår meget velbevaret i alle detaljer, og kun den nuere tilbygning mod øst trækker lidt ned på det velbevarede indtryk.

Tilstand: 3

Bygningen fremstår altovervejende i god stand. Lidt fugt samler sig i den nederste del af muren mod haven, og der ses lidt smuldrende mørtel ved pilastrene omkring indgangspartiet.

Samlet bevaringsværdi: 2

Samlet set er der tale om en meget karakterfuld og fortællerig bygning, som trods tilbygningen mod øst fremstår særdeles velbevaret, og spiller en nøglerolle i det samlede miljø.

Bygning 4 - Elevbygningen

Opført: 1897

Areal: 216 m²

Arkitektur: 4

Enkel og symmetrisk opbygget bygningskrop, som dog fremstår lidt mindre elegant i proportionerne end de omkringliggende bygninger. Nyere døre virker ikke stilmæssigt helt vellykkede. Fine murede detaljer.

Kulturhistorie: 3

Oprindeligt opført som elevbygning til Jonstrup Seminarium.

Miljø: 3

Bygningen understøtter gård- og haverum, og indgår i en klar stilmæssig sammenhæng med gymnastikbygning og øvelsesskole.

Originalitet: 4

Bygningskrop, facadeudformning og tagflade fremstår som originalt, men bygningen savner de oprindelige murkamme på kviste og gavle. I forbindelse med tilbygningen til gymnastikbygning er der etableret en mur med port, som er bygget sammen med elevbygningen, og fremstår som et brud med det originale murværk.

Tilstand: 2

Bygningen fremstår i god tilstand.

Samlet bevaringsværdi: 3

Bygningen er en vigtig del af helheden, og fremstår overvejende velbevaret.

Jonstrupvangvej 140 - Forstanderboligen

Opført: 1900

Areal: 222 m²

Arkitektur: 5

Villa historicistisk stil, hvor de trukne gesimsbånd ved fundament, vinduers underkant og tagfod er den bærende detalje, sammen med de tidstypiske karnapper, gavlens vindfang og havesidens veranda.

Grundhusets enkle og gode proportioner forstyrres lidt af placeringen af karnapper og kviste mod gavlene af den østlige facade. Tung sprutpuds og karnappens helpanelruder trækker også helhedsindtrykket ned.

Kulturhistorie: 4

Opført som forstanderbolig til Jonstrup Seminarium. Bygningen er lidt nyere end de øvrige bygninger i komplekset, og arkitekturen er mere ordinær villaarkitektur fra perioden uden sammenhæng med seminariebygningerne.

Miljø: 5

Bygningen har ikke sammenhæng med seminariebygningerne, og bidrager ikke væsentligt til miljøet hverken her eller på Jonstrup Vang.

Originalitet: 5

Bygningskroppen og facadeåbninger fremstår original, men sprutpudsen være en senere tilføjelse, ligesom i hvert fald havesidens kviste tæt på den oprindelige frontkvist. Karnappens vinduer har fået helpanel termoruder. Generelt er vinduer udskiftet til termoruder, men med en vinduesopdeling i stil med den originale. Verandaen har oprindeligt været overdækket, med altan på første sal.

Tilstand: 3

Bygningen fremstår i god byggeteknisk stand.

Samlet bevaringsværdi: 4

Tilknytningen til seminariet giver bygningen værdi, som ville kunne understøttes yderligere. Det ville klæde bygningen med en glatpudset, malet facade.